

Základní škola pro žáky s vadami řeči v Praze 8

Škola má jen první stupeň. V charakteristice předmětu Český jazyk jsou popsány metody, pomůcky a formy práce. Očekávané výstupy se neupravují, ale je uvedeno, co se u žáků zohledňuje. Ročníkové výstupy jsou dobře zpracované, učivo je v některých případech popsáno velmi stručně – např. český jazyk. U předmětů, jejichž náplň není zpracována po ročnících, ale po obdobích, není jasné, podle jakých kritérií bude probíhat hodnocení žáků. To by mělo být v charakteristice předmětu uvedeno.

(Učivo neprošlo kontrolou VÚP.)

ČESKÝ JAZYK

Vzdělávání v předmětu Český jazyk směřuje k:

- vnímání, pochopení různých jazykových sdělení a mluvenému slovu
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- osvojování technik čtení, psaní a základů stylistiky
- osvojování podstatných poznatků z českého jazyka a základů českého pravopisu
- získávání různých druhů informací z různých zdrojů (encyklopedie, slovníky, internet.....)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět: Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

- v 1., 2., 3. ročníku - 8 hodin týdně
- ve 4., 5. ročníku - 7 hodin týdně

V předmětu se realizují tématické okruhy průřezového tématu:

- Mediální výchova (MV) - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech (VMEGS)
- Evropa a svět nás zajímá
- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- rozvoj schopností poznávání
- komunikace

Kompetence k učení

- klademe důraz na správný rozvoj a zdokonalování čtení
- vedeme žáky k správnému rozvoji a zdokonalování psaní, umožňujeme i alternativní způsoby psaní (stroj, počítač, hůlkové písmo)
- vedeme k osvojování základů pravopisu a komunikace
- vedeme žáky k samostatné práci s učebnicemi, učebními materiály a učebně nápravnými pomůckami
- vedeme k využívání, vyhledávání různých zdrojů informací v encyklopediích, slovnících, internetu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke schopnosti zhodnotit své výsledky v učení, diskutovat o nich, klást otázky
- vedeme žáky k vzájemné pomoci při učení a kontrole
- navrhuje různé řešení úkolů, žáci se samostatně rozhodují pro svůj postup

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme a procvičujeme komunikativní schopnosti - obsahovou stránku řeči, slovní zásobu, výslovnost, rozumění řeči, gramatickou stránku řeči, tempo, melodii řeči podle speciálně pedagogických zásad a metod
- odstraňujeme ostych a strach z komunikace
- vedeme žáky ke správnému, výstižnému a kultivovanému projevu
- snažíme se o to, aby žáci zvládli komunikaci i ve vyhraněných a zátěžových situacích

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve dvojicích, skupinách pro rozvoj vzájemné spolupráce mezi žáky
- snažíme se o hezké vztahy ve třídě i mimo ni

Kompetence občanská

- využíváme literaturu, divadlo i film k vytváření správných postojů a zodpovědnému chování k lidem, přírodě a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému organizování, plánování učení
- vybíráme vhodné způsoby výuky pro jednotlivé žáky
- vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel, postupů, kvality a termínů
- nacvičujeme správnou manipulaci s nápravně pedagogickými materiály a pomůckami

Metody, formy, nástroje, pomůcky

- individuální přístup
- skupinová práce
- práce ve dvojicích
- výklad, rozhovor, vyprávění, dramatizace, manipulace s pomůckami, diskuse, relaxace, rytmizace
- multisenzoriální přístup
- sluchová analýza a syntéza
- sluchové rozlišování, sluchová paměť
- rytmická reprodukce délky
- zrakové rozlišování, zraková paměť
- jemná motorika, grafomotorika, úchop, uvolňovací cviky
- pravo-levá orientace, prostorová představivost, orientace na tělesném schématu
- koncentrace pozornosti
- specifické metody práce v českém jazyce
- prodloužené slabikování
- čtení po slovech, po významových celcích
- čtení s okénkem, záložkou, pomocnou tabulkou
- párové čtení
- postřehování
- orientace v textu, nácvik čtení s porozuměním
- obtahování (tvarů písmen, slabik, slov)
- jiné formy diktátů
- psaní na větší formát
- psaní do pomocných linek
- užití vzorů písmen pro psaní
- jiné formy psaní: hůlkové, psací stroj, počítač
- doplňování gramatických jevů v cvičeních
- využívat tabulky, přehledy, pravidla, PC s korektorem pravopisu
- sloh - preferovat obsah s dopomocí učitele, ústně
- prodloužený výklad a procvičování
- ústní procvičování, ústní zkoušení
- možnost redukce učiva
- omezujeme časově limitované úkoly
- preferujeme testové formy práce s možností výběru
- nacvičujeme práci s učebnicí, pomůckami, pracovními listy
- kontrolujeme pochopení zadání úkolu, instrukce
- respektujeme individuální tempo
- oceňujeme snahu a zájem
- multisenzoriální přístup

Zohledňujeme:

- sníženou kvalitu grafického projevu, úpravy sešitů
- individuální tempo (pomalé, překotné)
- poruchu výslovnosti, řeči
- obtíže plynoucí z nevýhodné formy laterality
- poruchy pozornosti, paměti
- psychomotorický neklid
- výkyvy kolísání ve výslovnosti

Pomůcky:

- tabule (magnetické, nástěnné)
- obrazy, obrázky
- kartičky se slovy, slabikami, písmeny, karty na postřehování
- tabulky a přehledy
- skládací obrázková abeceda
- písmenka
- čtecí okénka, záložky, čtenářské tabulky, dyslektické čítanky, alternativní texty
- učebnice a pracovní listy
- počítačové programy, výukové, reedukační
- pravidla, slovníky
- bzučák
- tvrdé a měkké kostky, mačkadla
- diktafon
- audiokazety
- trojhranný program
- relaxační pomůcky
- počítač
- uvolňovací cviky

Ročník: 1

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • umí jednotlivá písmena psací a tiskací, malá, velká, • umí jednotlivé hlásky a písmena správně i přečíst, napsat (kromě Q, X, W) • umí skládat slabiky, slova • čte slabiky a slova • čte hlasitě jednoduché věty • tvoří jednoduché věty s pomocí učitele • rozumí přečtené větě 	<ul style="list-style-type: none"> • hlásky a písmena • čtení • psaní • vyjadřovací schopnosti 	<p>osobnostní rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování) <p>sociální rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace (řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích - žádost, děkování, odmítnutí)

<ul style="list-style-type: none"> • umí při psaní správně sedět • umí správně držet psací potřeby, • rozlišuje psací a tiskací písmena • dokáže přepsat slova a věty z tiskacího do psacího písma • umí napsat písmena malé abecedy • umí napsat písmena velké abecedy • umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty • dokáže psát podle diktátu jednotlivá slova • dokáže s pomocí tvořit jednoduché, smysluplné věty 		
Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyprávět příběh s pomocí učitele, obrázků • naučí se z paměti jednoduchou báseň • (min. 4 verše) jednoduchá rozpočítadla • umí pozdravit, odpovědět na pozdrav, rozloučit se • umí vyslovit svá přání, poděkovat 	sloh	

Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
--------	-------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> • hlasitě čte jednoduché krátké texty • rozumí přečtené větě • pokouší se o správnou intonaci • umí naslouchat čtení a přednesu • umí naslouchat druhým • nepřerušuje dialog druhých • rozlišuje poezii a prózu • čte a řeší jednoduché hádanky • zná a umí použít některá rozpočítadla • dokáže se naučit a přednést báseň (4 – 8 veršů) • spojí obsah textu s ilustrací • půjčuje si knihy z knihovny • doporučí knihu spolužákům • zná pojmy divadelní představení, herec, loutka, maňásek, divák, kreslený a hraný film • umí sedět při psaní a správně držet psací náčiní, • umí napsat všechna psací písmena • píše tiskací písmena • umí napsat své jméno a adresu • kontroluje svůj písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení • naslouchání • základní literární pojmy • tvořivé činnosti s literárním textem • psaní 	<p>osobnostní rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování) <p>sociální rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace (řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace • v různých situacích - žádost, děkování, odmítnutí)
<p>Výstup</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje pojmy věta, slovo, slabika, hláska • umí rozlišit jednotlivé věty • pozná začátek a konec věty • umí správně napsat větu • rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího (oznam., táz., roz., přa.) • napíše správná interpunkční znaménka • v jednoduchých případech opraví slovosled ve větě v rámci textu • tvoří ze slov jednoduché věty • umí v jednoduchém případě opravit slovosled ve větě 	<ul style="list-style-type: none"> • věta • slovo • slabika • hláska 	

<ul style="list-style-type: none"> • třídí slova podle zobecněného významu - osoba, zvíře, věc, děj • rozlišuje a správně píše vlastní jména osob a zvířat • umí rozdělit slova na slabiky • umí rozdělit slovo na konci řádku • ve složitějších případech se umí poradit s učitelem • rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě ně, bě, pě, vě, mě • rozlišuje a umí vyjmenovat krátké a dlouhé samohlásky • snaží se o správné rozlišení délek • umí se opravit s pomocí bzučáku • odlišuje a umí použít ú, ů, • rozlišuje a umí vyjmenovat měkké a tvrdé souhlásky • umí zdůvodnit a píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, • ve skupinách di, ti, ni a dy, ty, ny rozlišuje výslovnost a psaní i/y za pomoci učitele a logopedických pomůcek (individuálně dle aktuální diagnózy), • pozná a umí odůvodnit psaní párových souhlásek na konci slova 		
---	--	--

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk • vyjadřuje se ve větách • umí vytvořit větu k obrázku podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh dokáže vyprávět své zážitky samostatně nebo podle návodných otázek • dokáže podle obrázku a jednoduché osnovy popsat zvíře, předmět • umí správně oslovit a pozdravit dospělého i spolužáka, rozloučit se • umí požádat druhou osobu o pomoc, poděkovat • umí se omluvit • umí odpovědět na otázku 	Mluvený projev	

Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • zdokonaluje se ve čtení v rámci svých možností • čte nahlas a snaží se o čtení potichu • snaží se o čtení s porozuměním a reprodukci textu • zlepšuje základy techniky mluveného projevu • snaží se o porozumění mluvenému projevu • zlepšuje základní komunikační pravidla • vypráví jednoduchý příběh • klade otázky • upevňuje základní hygienické návyky a techniku psaní • umí opsat a přepsat text • zvládne jednoduchý diktát vět • umí napsat adresu, přání • zvládne jednoduchý popis • odstraňuje individuální nedostatky v písemném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení • mluvený projev • písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní rozvoj: • rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení) • seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání, vůle) • Sociální rozvoj: • komunikace (řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální - výraz řeči, komunikace v různých situacích - žádost, děkování, odmítnutí, vysvětlování, informování)

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší slabiky a hlásky • pozná slova významem podobná, příbuzná, nadřazená, podřazená, protikladná • snaží se poznat znělou a neznělou hlásku uprostřed slova • umí abecedu a seřadí v jednoduchých případech slova podle prvního písmene • pamětně zvládne vyjmenovaná slova a snaží se o jejich využití • určí základní slovní druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba a tvoření slov • vyjmenovaná slova • slovní druhy • podstatná jména • slovesa • předložky • literární výchova 	<p>Evropa a svět nás zajímá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodinné příběhy • život dětí v jiných zemích • lidová slovesnost • zvyky a tradice národů Evropy <p>Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápání podstaty mediálního sdělení • objasňování jeho cílů a pravidel • identifikování základních orientačních prvků

<ul style="list-style-type: none"> • pozná podstatné jméno ve větě a určí rod, číslo, pád • rozliší vlastní jména • pozná sloveso ve větě a určí osobu, číslo, čas • rozezná předložku a napíše ji správně ve spojení s podstatným jménem • zvládne vyprávění pohádky a její dramatizaci, ilustraci • představí spolužákům oblíbenou knihu • zvládne převyprávět jednoduchou povídku • najde podstatu příběhu • určí hlavní literární postavy • zvládne domyšlení příběh • přednese jednoduchou básničku • určí verš, rým, sloku • pracuje s hádankami, rozpočítadly, říkankami • seznamuje se s divadlem, herci 		<p>v textu</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé typy sdělení • jejich rozlišování funkce
--	--	---

Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • určí slovní základ (předpona, kořen, přípona) • rozlišuje předpony a předložky, píše je správně • rozezná slovo jednoznačné, mnohoznačné, protikladné • umí používat slova citově zbarvená • rozliší slovo spisovné a nespisovné • určí slovní druhy • rozliší slova ohebná a neohebná • umí vzory podstatných jmen • učí se skloňovat podle vzorů 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova • slovo • slovní druhy • podstatná jména • slovesa • abeceda 	<p>Osobnostní rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení) • sebepoznání a sebepojetí (moje psychika, co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem) • seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání, vůle) <p>Sociální rozvoj:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • určí rod, číslo, pád, vzor • určí neurčitek • pozná zvrtné sloveso • určí osobu, číslo, čas • umí vyhledávat informace v abecedním seznamu (slovník, telefonní seznam) 		<ul style="list-style-type: none"> • komunikace (řeč zvuků a slov cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální - výraz řeči, komunikace v různých situacích, žádost, děkování, odmítnutí, vysvětlování, informování - dialog, pravda, lež a předstírání v komunikaci)
--	--	--

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje při psaní základní hygienické a pracovní návyky • zvládne jednoduchý zápis učebního textu • umí vyplnit jednoduchý tiskopis, dokáže zapsat jednoduchý vzkaz, informaci • seznámí se s vybranými autory dětských knih a ilustrátory • rozliší hlavní a vedlejší postavy 	<ul style="list-style-type: none"> • skladba (věta, souvětí) • vyjmenovaná slova • sloh, vyjadřovací schopnosti • čtení • psaní • literární výchova 	<p>Evropa a svět nás zajímá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy <p>Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu, hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé typy sdělení, jejich rozlišování, funkce

Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • umí ve slově určit kořen, část předponovou, příponovou, koncovku • najde slovotvorný základ a slova příbuzná • určí předpony ve slově • umí určit všechny slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech • u podstatných jmen určí rod, číslo, pád a vzor • určí druhy přídavných jmen měkkých, tvrdých • pozná zájmeno, skloňuje osobní zájmena • v dopisech použije zájmena Ty, Vy, Tvůj, Váš, • pozná číslovky • pozná sloveso a určí slovesnou osobu, číslo, čas a způsob • rozezná větu jednoduchou a souvětí • určí počet vět v souvětí • najde ve větě základní skladební dvojici • v neúplné větě určí základ věty • ze dvou jednoduchých vět za použití vhodných spojovacích výrazů vytvoří souvětí • umí použít přímou řeč • pozná uvozovací větu 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba a tvoření slov • tvarosloví • skladba 	<p>Osobnostní rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení) • sebepoznání a sebepojetí (moje psychika, co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem) • seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání, vůle) <p>Sociální rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace (řeč zvuků a slov, cvičení pozorování, empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, výraz řeči, komunikace v různých situacích - žádost, děkování, odmítnutí, vysvětlování, informování - dialog, pravda, lež a předstírání v komunikaci)

Výstup	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy syntaktického pravopisu • čte úměrně svým možnostem • pracuje s textem, umí hovořit o čteném • rozlišuje podstatné od nepodstatného • pozná pohádku, povídku, bajku, pověst, báseň • předčítá, umí použít 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis • čtení • literární výchova • vyjadřovací schopnosti 	<p>Evropa a svět nás zajímá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodinné příběhy • život dětí v jiných zemích • lidová slovesnost zvyky a tradice národů Evropy <p>Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápání podstaty mediálního sdělení • objasňování jeho cílů a pravidel

<p>přirovnání</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje nad knihou, TV pořady, čte časopisy • umí si zapsat poznámky, výpisky z knih • umí recitovat jednoduché básně • samostatně vyhledává informace, orientuje se v nabídce knih v knihovně • umí reprodukovat jednoduché texty, sestavit osnovu s pomocí • umí vyprávět, popsat předmět, děj, pracovní postup, činnost, • umí napsat dopis, pozvánku, vyplnit tiskopis 		<ul style="list-style-type: none"> • identifikování základních orientačních prvků v textu • hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé typy sdělení, jejich rozlišování • rozdíl mezi reklamou a zprávou • rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
--	--	--

